

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: Usoz-84/12-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Blanše Turić, predsjednice vijeća, Jasminke Jenjić, mr.sc. Mirjane Juričić, Sanje Štefan i Lidije Vukičević, uz sudjelovanje sudske savjetnice Marije Tomas Mišetić, zapisničarke, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta pokrenutog po zahtjevu A. p. d.d. iz P., kojeg zastupa O. B., odvjetnica iz P., na sjednici dana 27. veljače 2015.

p r e s u d i o j e

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Podnositelj je temeljem članka 38. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 49/02.-pročišćeni tekst) Ustavnom sudu Republike Hrvatske podnio prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji javnog prijevoza putnika (Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije, broj 5/08.) koju je donijelo Gradsko vijeće Grada Slavenskog Broda.

Rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-II-1608/2009 od 5. ožujka 2012. navedeni predmet je ustupljen na nadležno rješavanje ovom Sudu.

Podnositelj u bitnome navodi da se osporavanom Odlukom mijenja Odluka o organizaciji javnog prijevoza putnika od 30. travnja 2002. te se potpuno isključuje mogućnost korištenja autobusnih stajališta za županijski prijevoz putnika i izdavanja odobrenja za korištenje istih. Time je, smatra podnositelj, onemogućeno korištenje autobusnih stajališta za prihvat i otpremu putnika koji u Slavonski Brod putuju iz drugih dijelova županije pa podnositelj ne može slobodno pružati putnicima usluge koje oni žele, a to je provesti ih od početnog do završnog stajališta kako oni odrede što je sastavni dio obavljanja navedene djelatnosti. Iako Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi daje ovlast jedinici lokalne samouprave da na svom području između ostalog uređuje i promet, podnositelj ističe da je jedinica to dužna obavljati na način na koji se neposredno ostvaruju potrebe građana, a očigledno je da su takvom zabranom potrebe građana ograničene. Navedena Odluka donesena je na temelju članaka 3. i 11. Zakona o komunalnom gospodarstvu, koji ne daje jedinicama lokalne samouprave pravo da zabrani korištenje autobusnih

stajališta na svom području za javni županijski prijevoz putnika. Ističe da ni Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (Narodne novine, broj 178/04., 48/05., 151/05., 116/06) ne daje ovlast jedinicama da zabrane korištenje autobusnih stajališta. Povezano s navedenim propisom je Pravilnik o dozvolama za obavljanje linijskog prijevoza putnika (Narodne novine, broj 118/05) koji definira stajalište kao mjesto za ulazak ili izlazak putnika utvrđenog u voznom redu. Poziva se i na Zakon o javnim cestama (Narodne novine, broj 180/04., 82/06, 138/06) koji navodi da je javna cesta opće dobro te da je dio javne ceste i onaj koji služi za pružanje usluge putnicima. Ističe da i Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, broj 67/08) navodi da je javna cesta površina od općeg značenja za promet kojom se svatko može slobodno služiti te isti Zakon navodi da je autobusno stajalište dio površine ceste namijenjen za zaustavljanje autobusa radi ulaska i izlaska putnika, a navedeni Zakon u članku 5. taksativno nabroja koja su to ovlaštenja jedinica lokalne samouprave u uređenju prometa na svom području, u okviru kojih ovlaštenja nije i zabrana korištenje autobusnih stajališta. Obrazlaže da su im dozvole za obavljanje javnog linijskog prijevoza putnika na području Brodsko-posavske županije izdane nakon postupka usklađivanja voznih redova koji temeljem članka 31. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu i odredbi Pravilnika o dozvolama za obavljanje linijskog prijevoznika putnika (Narodne novine, broj 118/05.) obvezno prethodi izdavanju dozvola, te su navedeni vozni redovi usklađeni s potrebama putnika, ostalim prijevoznicima i s jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Temeljem voznih redova koji su priloženi navedenim dozvolama podnositelj ima pravo obavljati prijevoz putnika na navedenim linijama te se zaustavljati na stajalištima koja su kao takva određena u voznim redovima za svaku pojedinu liniju. Kao davatelj javne usluge prijevoza putnika dužan je prijevoz putnika obavljati u skladu sa izdanom dozvolom i voznim redom, temeljem takve obveze koristiti prometna stajališta budući je isto predviđeno voznim redovima te na tim stajalištima primati i puštati putnike iz autobusa budući javni linijski prijevoz putnika o kojem je ovdje riječ mora biti dostupan svim putnicima pod jednakim uvjetima. Također navodi da se takvim postupanjem u neravnopravan položaj stavljaju putnici koji iz udaljenih krajeva županije Brodsko-posavske dolaze u Slavonki Brod sa svrhom posjeta bolnici, tržnici itd.

Donositelj iako uredno pozvan nije dostavio očitovanje. Očitovanje je dostavio gradonačelnik i u bitnome navodi da je osporavana Odluka na pravnoj snazi te da je prijevoz putnika u javnom prometu uređen člankom 3. stavkom 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojim je propisano da je komunalna djelatnost između ostaloga i prijevoz putnika u javnom prometu, odnosno prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuje jedinica lokalne samouprave, za čija područja se prijevoz odvija. Nadalje, navedene poslove može obavljati pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji te je sukladno navedenom, Grad Slavonki Brod sklopio ugovor o koncesiji s prijevoznikom Terzić bus iz Slavenskog Broda. Nadalje, navodi da je županijski i međužupanijski prijevoz definiran Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu koji u članku 23. određuje da je javni linijski prijevoz – prijevoz putnika u cestovnom prometu i može se obavljati kao putnički, ekspresni ili direktni linijski prijevoz na međužupanijskim i županijskim linijama, a jedino dopušteno mjesto za stajalište i prihvat putnika koji vozi na županijskim i međužupanijskim linijama je autobusni kolodvor. Ističe da je osporavana Odluka donesena u okviru samoupravnog djelokruga Grada Slavenskog Broda i utemeljena je na Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Zahtjev nije osnovan.

Iz navoda podnositelja proizlazi da osporava članka 1. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji javnog prijevoza putnika (Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije, broj 5/08.). Izmjenom i dopunom Odluke o organizaciji javnog prijevoza (Službeni vjesnik Brodsko podavske županije broj 8/09) osporavana odredba nije mijenjanja.

Osporavana Odluka donesena je na temelju članka 3.stavka 1. točke 5. i članka 11.stavka 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, broj: 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04).

Članak 1. osporavane Odluke glasi:

„U članku 19. stavka 2. Odluke o organizaciji javnog prijevoza putnika (Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije, broj 11/02. i 1/03.) mijenja se i glasi:

Autobusna stajališta na području Grada Slavenskog Broda mogu se koristiti isključivo za javni gradski prijevoz putnika.

Stavak 3. se briše.

Stavak 4. se briše.“

Odredba članka 3. stavka 1. točke 3. Zakon o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09. i 49/11., 84/11., 90/11., 144/12., 94/13., 153/13) propisuje da je prijevoz putnika u javnom prometu komunalna djelatnost, a u stavku 4. da se pod prijevozom putnika u javnom prometu razumijeva prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave za čija područja se prijevoz odvija, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisima.

Komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave, prava i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova kako je to i propisano odredbom članka 4.stavka 1. naprijed navedenog Zakona.

Odredbom članka 19.stavka 1.točke 12. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj: 193/13-pročišćeni tekst) propisano je da općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove od lokalnoj značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koje nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima među ostalim i poslove koje se odnose na promet na svom području.

Osporavanom Odlukom uređuju se pojedina pitanja koja, u smislu naprijed navedenih odredaba Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Zakona o komunalnom gospodarstvu, pripadaju u područje komunalnog gospodarstva odnosno u područje prijevoza putnika u javnom prometu, a koja se uređuju u okviru samoupravnog djelokruga grada kao jedinice lokalne samouprave.

Dakle prijevoz putnika u javnom prometu je komunalna djelatnost koja je od osobitog značaja za područje grada koji uz jednake uvjete mora biti dostupan korisnicima za čije područje se prijevoz odvija, a određivanje linija i zona na kojim će se odvijati promet u nadležnosti je jedinica lokalne samouprave koje to određuju ovisno o konfiguraciji prostora i samoj dinamici prometa uz odabir osobe koja će djelatnost prijevoza obavljati na njenom području. Prijevoz putnika na utvrđenim linijama obavlja se uz korištenje autobusnog stajališta na području grada kao posebno izgrađene i označene prometne površine, određene za zaustavljanje autobusa, koji omogućava siguran ulazak, odnosno izlazak putnika iz autobusa. Nositelji koncesije za lokalni linijski prijevoz putnika ovlašteni su koristiti navedena autobusna stajališta, dok drugi nositelji koncesija za međužupanijski i županijski prijevoz to mogu uz odobrenje jedinice lokalne samouprave, dakle, ne postoji obveza jedinice lokalne samouprave da i ostalim nositeljima koncesije, osim nositelja koncesije za lokalni prijevoz odobrava korištenje predmetnih stajališta. Iz svega navedenog proizlazi da je odredba Odluke koju osporava podnositelj donesena sukladno ovlastima jedinica lokalne samouprave iz Zakona o komunalnom gospodarstvu i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi da na svom području uredi organizaciju javnog prijevoza putnika.

U svezi navod podnositelja valja istaknuti da i raniji Zakon o cestovnom prometu na koji se poziva podnositelj propisuje da su za uređenje prometa na gradskim cestama mjerodavna tijela jedinica lokalne samouprave.

Trebalo je stoga odgovarajućom primjenom odredbe članka 57. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj: 20/10., 143/12., 152/14.) odbiti zahtjev kao neosnovan.

U Zagrebu 27. veljače 2015.

Predsjednica vijeća
Blanja Turić, v.r.